

Kunst & Cultuur

JAARPLAN 2024-2025

Leerkracht: Jonas Slegers

Algemeen

De voornaamste insteek voor het vak kunst & cultuur is de interesse wekken voor kunst & cultuur in het algemeen. In deze cursus worden de leerlingen begeleid in het vinden en ontwikkelen van een eigen wijze van beschouwen en bespreken van kunstwerken uit de kunst- en cultuurgeschiedenis, maar ook hun eigen werk en het werk van anderen. Daarnaast krijgen de leerlingen een algemene oriëntatie met een zekere, niet-strikte chronologie. Voor het vak is loutere kennisoverdracht echter geen vereiste. Kunst & cultuur analyseren is namelijk een vaardigheid (onder ander het leren zien van compositie, licht/donker contrasten, achtergrondinformatie, culturele tradities, enzovoort...) en vraagt oefening. De inhoud van de lessen is gekoppeld aan de leerplandoelstellingen en de kerncompetenties van het DKO.

Tentoonstellingen en museabezoek

In het vak kunst & cultuur worden leerlingen actief gestimuleerd om tentoonstellingen en musea te bezoeken. Zo staat er tijdens het academiejaar minimum 1 uitstap in binnen- of buitenland op het programma.

Kunst & cultuur

Het vak kunst & cultuur wordt ingericht als een thematische lezingenreeks, die ieder academiejaar een andere invulling krijgt. Door de variatie en de jaarlijkse veranderende keuze (op basis van kunstactua en lopende tentoonstellingen / tendensen in de kunst- & cultuurgeschiedenis) krijgen de studenten een ruim beeld en kader tijdens hun studie. De leerlingen krijgen les over de belangrijkste kunst- en cultuurhistorische perioden, stijlen en evoluties. Dit overzicht wordt met momenten chronologisch gedoceerd, maar wordt niet noodzakelijk strikt chronologisch behandeld. Daarom wordt er meestal geopteerd voor een thematische benadering. De diverse aspecten van het begrip 'kunst' komen aan bod: schilderkunst, beeldhouwkunst, architectuur, muziek, mode, design, video, fotografie, grafische kunst, conceptuele kunst, monumentale kunst, enzovoort. Uiteraard ligt de nadruk, vooral voor de 'oudere' kunstgeschiedenis op de zogenaamde 'schone kunsten': schilderkunst-beeldhouwkunst-architectuur. De focus ligt op de westerse kunst- en cultuurgeschiedenis. De bedoeling is zeker niet een encyclopedische kennis na te streven, maar er wordt op een interactieve manier kennis gemaakt met de brede kunst- & cultuurgeschiedenis en de leerlingen kunnen hier een mening over formuleren.

1. Doelstellingen

Algemene doelstellingen

A) Inzicht verwerven in de belangrijkste kunsthistorische perioden, stijlen en evoluties.

B) De leerlingen kunnen kunstenaars en stijlstromingen met elkaar vergelijken en verbanden leggen tussen verleden en heden, maar ook tussen diverse culturen.

C) De leerlingen ontwikkelen een levendige belangstelling voor het kunstgebeuren en de artistieke actualiteit, zodat de student zich leert informeren onder andere via bezoek, (vak)literatuur, internet, perspublicaties, tentoonstellingen en musea.

D) De leerlingen verkrijgen inzicht in de hedendaagse kunst en kunst uit het verleden en kunnen dit plaatsen in een chronologisch kader.

E) De leerlingen hebben aandacht voor zowel de actuele als de historische iconografie.

F) De leerlingen kunnen een evolutie zien, waarnemen, maar ook verwoorden.

G) De leerlingen kunnen een referentiekader over de kunstgeschiedenis opbouwen, ze interpreteren dit vanuit onder andere de volgende aspecten:

- sociaal
  - politiek
  - esthetisch
  - filosofisch
  - religieus
  - cultureel
  - economisch
  - psychologisch
  - iconologisch
  - iconografisch
  - materiaaltechnisch
  - de terminologie van de kunstgeschiedenis
- enzovoort...

H) De leerlingen kunnen zich informeren via hedendaagse media (internet, websites, sociale media, enzovoort) i.v.m. de kunstactualiteit.

I) De leerlingen ontwikkelen een open houding ten opzichte van diverse kunststromingen, diverse kunstvormen, maar ook voor diverse culturele uitingen.

J) De leerlingen kunnen hun eigen intuïtie ontwikkelen: hun eigen spontaneïteit en inspiratie herkennen en oproepen.

K) De leerlingen kunnen zich richten op het "onderzoek" van beelden – en dit alles kritisch onderwerpen aan inzichten uit opgedane ervaringen.

L) De leerlingen kunnen 'oude kunst' linken en vergelijken met hedendaagse kunst.

M) De leerlingen kunnen een aantal gevoelskwaliteiten in verband met kunstwerken verwoorden zodat ze zelf tot inzicht kunnen komen in de aspecten van de beeldtaal.

b. doelstellingen vanuit het leerplan DKO

Kerncompetentie 1: Individuele gedrevenheid tonen

Duiding: de leerling vertrouwt op eigen expressiemogelijkheden en wil zijn creatieve resultaten tonen. (De unieke IK)

Door de lessen kunst & cultuur ontleed, onderzoekt en legt de student verbanden tussen diverse kunstvormen en oude en recente kunst. Er wordt interactief gesproken én gedebatteerd over kunst. Door de examenvorm beschrijven en formuleren de studenten hun eigen werk in relatie tot een zelfgekozen werk uit de kunst & cultuurgeschiedenis.

Kerncompetentie 2: Vakdeskundigheid inzetten

Duiding: vakdeskundigheid inzetten: de leerling zet verworven kunstvormspecifieke kwaliteiten in bij het gebruik van een artistieke uitdrukkingsvorm (De vakman)

De student kiest zelf welke vakdeskundigheid hij of zij inzet om de artistieke interpretatie te maken. Vooraleer dit gebeurt moet eerst een werk uit de kunst- en cultuurgeschiedenis ontleed, onderzocht en becommentarieerd worden.

Kerncompetentie 3: Onderzoeken

Duiding: de leerling analyseert, reflecteert en communiceert over proces en product. (De onderzoeker)

Om tot een goed beargumenteerde keuze te komen moet de student eerst zijn of haar keuze onderzoeken. Dit wordt ook gestimuleerd tijdens de lessen kunst- en cultuur. De toegang tot vakliteratuur wordt ook voorzien (zo kan de leerkracht bepaalde publicaties uitlenen).

Derde graad

2.1

Leerlingen breiden de eigen waarnemings-, belevings- en verbeeldingswereld uit met het oog op de ontwikkeling van een eigen artistieke persoonlijkheid

2.2

Leerlingen drukken zich authentiek uit in de uitdrukkingvorm

2.3

Leerlingen tonen vertrouwen in de eigen mogelijkheden en in het eigen artistieke parcours

2.4

Leerlingen stellen zich ambitieuze, maar realistische doelen die verband houden met persoonlijke voorkeur creëren en (drang tot) innoveren

2.5

Leerlingen onderzoeken expressiemogelijkheden van de gekozen uitdrukkingvorm en zien verbanden met andere uitdrukkingvormen

2.6

Leerlingen gebruiken intuïtie, verbeelding, ervaringen, emoties en gedachten in artistieke uitingen

2.7

Leerlingen nemen initiatief in de confrontatie met het onverwachte, het toevallige, het onbekende

2.8

Leerlingen exploreren en experimenteren met de eigen en andere uitdrukkingvormen
vakdeskundigheid inzetten

2.9

Leerlingen brengen een artistiek proces op gang, onderhouden het en ronden het af

2.10

Leerlingen zetten technische vaardigheden gericht in

2.11

Leerlingen herkennen, benoemen en hanteren met het oog op reproduceren en creëren volgende beeldende aspecten en hun mogelijkheden:

- vorm en dimensies

- licht en kleur
- materie, materiaal en techniek
- verhouding
- compositie

2.12

Leerlingen kijken kritisch naar het eigen beeldende en/of audiovisuele werk

2.13

Leerlingen werken accuraat en streven naar artistieke kwaliteit

2.14

Leerlingen bouwen een innerlijk voorstellingsvermogen op

2.15

Leerlingen kunnen complexe vormen beeldend vereenvoudigen

2.16

Leerlingen tonen expressieve overtuigingskracht

2.17

Leerlingen geven blijk van noodzaak tot beeldend en/of audiovisueel creëren

2.18

Leerlingen gaan doelmatig, duurzaam en veilig om met lichaam, materiaal en materieel

2.19

Leerlingen verbreden hun referentiekader binnen de gekozen uitdrukkingsvorm

2.20

Leerlingen hanteren technologische media onderzoeken

2.21

Leerlingen analyseren eenvoudige beeldende en vormgevende kunstuitingen op basis van inzicht in de verschillende aspecten van beeldende en vormgevende kunstuitingen

2.22

Leerlingen observeren en communiceren over het eigen leer- en creatieproces

2.23

Leerlingen beschrijven het gebruik en effect van de eigen uitdrukkingsvorm in de eigen leefwereld

2.24

Leerlingen exploreren het culturele leven

2.25

Leerlingen verwerven kunst- en cultuurhistorisch inzicht vanuit de eigen uitdrukkingsvorm

2.26

Leerlingen verzamelen inspirerende bronnen vanuit kunst- en cultuurhistorisch inzicht
relaties bouwen en samenwerken

2.27

Leerlingen gaan in interactie met de ander en werken constructief en doelgericht samen

2.28

Leerlingen tonen respect en belangstelling voor de andere en zijn werk

2.29

Leerlingen gaan constructief om met feedback presenteren

2.30

Leerlingen hanteren eenvoudige presentatiemogelijkheden

2.31

Leerlingen zetten communicatieve vaardigheden in om het eigen werk en de eigen werkwijze te presenteren en toe te lichten

Vierde graad

04.02.01

De leerlingen analyseren kunstuitingen uit verschillende stromingen, periodes en westerse en niet-westerse samenlevingen om een kunsthistorisch referentiekader op te bouwen.

04.02.02

De leerlingen reflecteren vanuit meerdere perspectieven over de betekenis van kunst en kunstuitingen in diverse contexten.

Atelierbezoek & reflectie

Om de voorgaande doelen te bereiken staat de leerkracht kunst & cultuur ook in voor atelierbezoeken en reflectiegesprekken met de studenten van de academie over hun beeldend werk. De inhoud en beeldende uiting worden samen besproken, overlopen en in functie van de kunst & cultuurgeschiedenis gekaderd.

2. Didactisch materiaal

In de klas wordt er gebruik gemaakt van powerpoint-presentaties die met de studenten gedeeld worden via een digitaal platform. Het is de bedoeling dat de studenten zelf hun interesses volgen en zich baseren op hun eigen notities.

3. Inhoud

A) Thematische lessen kunst & cultuur

Voor wie: **niet verplicht:** cursisten vierde graad jaar 1_2_3_4 en niet cursisten **verplicht:** cursisten vierde graad jaar 5

Plaats: Auditorium Gallo-Romeins Museum, Kielenstraat 15, 3700 Tongeren

Prijs: Deelname cursisten: gratis

Deelname niet-cursisten: 60 euro (documentatiemateriaal).

Prijs deelname uitstap: meer info volgt.

Inschrijving is pas geldig na betaling op het secretariaat Pentagoon Academie Tongeren.

Deel 1: kunst & mode in Limburg + expo bezoek

Les 1: woensdag 9 oktober (14:00-16.30 uur)

M/OTHERS

MODE EN MOEDERSCHAP (& kunstwereld)

+ bezoek modemuseum 'aperitifrondleiding' op zondagochtend 3 november.

Deel 2: de Renaissance als kunsthistorische stroming en wat verstaan we onder een (cultuur)historische 'canon'?

Les 2: dinsdag 12 november (14:00-16:30)

Kunst- en cultuurgeschiedenis van de Renaissance

Les 3: woensdag 20 november (14:00-16:30)

Wat is een (kunst)-historische canon? Vergelijkende kunst- en cultuurhistorische analyse België-Nederland.

Deel 3: Everything goes: klassieke, moderne en hedendaagse kunst: wie weet of ziet het verschil nog?

Les 4: woensdag 15 januari (14:00-16:30)

Everything goes 1: vergelijking klassieke-moderne-hedendaagse kunst

Les 5: woensdag 5 februari (14:00-16.30)

Everything goes 2: casestudy zware en lichte kunstwerken in verschillende disciplines

Deel 4: hedendaagse kunstenaar**Les 6: dinsdag 18 maart (19:00-21:00)**

Anselm Kiefer

Deel 5: abstractie en / of portret**Les 7: woensdag 14 mei (14:00-16:30)**

Het portret in de Belgische kunstgeschiedenis

Deel 6: Kunst en Tongeren**Les 8: FEESTIVAL-Pentagoon Tongeren 21 juni**

Nadia Naveau

B) Interne lessen in atelier: atelierbezoek & reflectie

Er worden interne lessen in het atelier ingericht, waarbij de leerkracht kunst & cultuur telkens één lesuur inplant met de specifieke praktijkdocenten van de ateliers:

Atelier schilderkunst: één avond & namiddag.

Atelier keramiek: één avond & namiddag.

Atelier projectatelier: één avond.

Atelier tekenkunst: één avond.

Atelier fotografie: één avond.

Lokaal kunst & cultuur

De lessen kunst & cultuur vinden plaats in het auditorium van het Gallo-Romeins museum. Deze locatie beschikt over de volgende apparatuur: PC, computerprogramma's, internettoegang, projectiewand én beamer. Het lokaal is ruim genoeg en de lichtregeling kan zo aangepast worden dat het kan verduisterd worden.